

DEBRECENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYEN: Félévre . . . 9 kor. — II. Félévre . . . 9 kor. — III. Negyedévre. 3 kor. — II. Negyedévre 4 kor. 50 fl.

VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — II. Félévre . . . 9 kor. — III. Negyedévre. 3 kor. — II. Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Felelős szerkesztő és leptalajdosas:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecze, Főter Niedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Fejérváry lemondása.

Ugy van, amint tegnap megírtuk. A könyvatos félhivatalos tulment a megbizásán, mikor azt írta, hogy illetékes helyről hatalmazták fel annak kijelentésére, hogy Fejérváry marad. *Fejérváry mit sem tudott erről a czáfolatról; őt lepte meg legjobban és azóta dezavualta is a hivatalos czáfoló-gépet.*

Fejérváry tegnap a legnagyobb indignációval tiltakozott az ellen, hogy felöle — nélküle — hireket bocsátanak köze. Hozzátette, hogy elhatározásában semmi sem fogja meg. — A miniszter igen erős kifejezést használt, hogy mit tesz inkább, mintsem marad. Nem akarjuk ezt a kifejezést reprodukálni, mert nagyon katonás, nagyon erőteljes és közlése esetleg veszélyezhetné a minisztert további elhatározásában.

Mi szívesen látjuk Fejérváry távozását és mivel sem akarjuk előmozdítani maradását, melyből most már aligha lesz valami. — Politikai körökből, melyek attól tartanak, hogy Fejérváry mégis

meg talál maradni, kapjuk azt a hirt, hogy Fejérváry vasárnap óta háromszor jelentkezett a királynál és nem fogadták; tegnap délre azonban a király magához rendelte Fejérváryt, kinek érdekében a bécsi katonai körök is erősen mozognak. Tudósítónk biztos értesülés alapján jelenti, hogy két nagyon is befolyásos, magas állású bécsi uriember tegnap egészen csöndben Budapesten és még dél-előtt a királynál járt, hogy ott Fejérváry maradására mellett lándzsát törjenek.

Ennek a titkos audenciának a kifolyása a király rendelkezése, hogy Fejérváry délben jelentkezett és ebből a rendelkezésből következtetik némelyek, hogy a király maradásra akarja készíteni Fejérváryt. Azt hisszük — legalább mindig alapos értesüléseink arra vallanak — hogy a király legfeljebb valami udvarias szólammal fog a marasztalásra szoritkozni és *szabad folyást fog engedni Fejérváry elhatározása megvalósulásának.*

Nem is értjük, hogy miért fáradnak komoly emberek a generális ur marasztalásán; ideje,

hogy elmenjen az ischli klauzula büntársa és kövesse az ő kedves Bánffy gazdája nyomdokait, akivel együtt Magyarországot örökös osztrák igába akarta hajtani. Elég hiba volt, — hogy morva születésű, aktív osztrák tábornok útt magyar alkotmányos miniszteri széken. Igaz az is, baj az is, hogy utódja is generális, de legalább született magyar ember.

Mi nem aggódunk és nem is félünk, hogy Fejérváry marad. Elmegy végre és a tegnapi audencián, azt hisszük, hogy inkább arról volt szó, hogy Fejérváry rögtön menjen-e, vagy csak a költségvetés letárgyalása után, mintsem arról, hogy maradjon meg.

Köszöntjük a lelépő generális urat! Jó éjszakát Fejérváry brigadéros! Jó mulatást Bánffy Dezső ur társaságában!

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

A Fejérváry lemondása ma már kevés vizet zavart a Hazban. Mindenki befejezett

Asszir legenda.

Írta: J. H. Rosny,

I.

A föld pedig megremegett, mikor Asszurnazir-pal, a királyok királya reá lépett. A tenger és a hegység dicsősége mind csak őt ékesíté; az örvény szellemei meghallották parancsait. nyugot királyai fellázadtak a színe előtt; Asszurnazir-pal ugy megalázta őket, mint ahogy a fűzök ráhajolnak a mocsarakra. A kelet királyai a napsugárral együtt érkeztek eléje; Asszurnazir-pal szekerébe fogta őket, egy sorban kanczáival. Történt azután egyszer, hogy egy kaldeai fejedelem embereket indított a világ lobogója ellen, csellel bevette a téglából és szorukból épített várost, melynek szép bástyafalai érczkapuk védelmezték. Shyr királyai és a homok nomádjai a kaldeai fejedelem harsonáinak szózatára mind összegyülekeztek. A fejedelem tiz hadserggel vonult előre: a temérdek soka-

ságu léptek alatt reszkettek a dombok, s háirabb húzódtak az égnek boltozatja.

II.

Ámde a királyok királya hangos szóval kiáltott a harcros emberei felé. Azok jöttek is a folyamok közt, mint a megszámlálhatatlan nádak, s eljöttek az erdekből, valamint az oroszánok. Tele voltak gyűlölettel, s a bátorság ordított belőlük; kürtök szavánál indultak rombolni és bosszút állni. Kaldea emberei, Shyr királyai és a homok nomádjai tönkre mentek, mint a hogy az esővizet gyűjtő vízmedencék romba dőltek. Mezopotámiát rémülettel töltötték el. Huszezeren haték közülök. Levágott kezüket az érczből kovácsolt fegyverekkel az aranyvázakkal, a csillogó kövekkel egyetemben a királyok királya előtt egy csomóba rakták. A kaldeai fejedelemet négy darabba vágták; Shyr királyainak kiszurták a szemeket, azután Ninive társzekeréibe fogták őket.

És a király imigy gondolkozott szívé-

ben: „Lám, szerencsém eléri a teljességet. Határt szabtam a hegységeknek és a tengert megakasztam. Az emberek ellenem támadnak, de az ő erejük tehetetlen az én erőmhöz képest; szétszórtam a nemzeteket, mintha juhok lettek volna. Lázongásuk olyan, mint mikor haragvó bogarak a kemenczére törnek.”

Azt hitte a királyok királya, hogy a ve zedelem nem lérközhet hozzá.

III.

A király csak két tavasz elmúltával látta viszont Ninivét. Bemenvén az asszonyok lakába, egy ifju leányt pillantott meg, aki oly szép volt, hogy hozzá foghatót csak az istennők közt lehet találni. Finom arany volt a ruházata és tbébai byssus selem. Láttára Asszurnazir pal elfeledte minden d adalát s elfogódott az örömtől!

— Ki ez a leány, akit az istenek az én kívánczóságomra növesztettek?

— A te leányod, istenekhez hasonlatos

Mödlingi czipő áruk raktára.

Ajánlja ujonnan berendezett dus készletét mindennemű

férfi-, női és gyermek **czipőkben**

melyek a legújabb divat szerint készültek s feltűnően

olcsó, minden czipő talpába bevéselt gyári áron árusítatnak.

KRAUSZ VILMOS, Turul czipőgyár részv. társaság képviselője.

ténynek tekinté azt és csak a távozás idejére kolportálnak eltérő híreket.

Nagyobb érdeklődést kelt a katolikus autonómia dolga, amely, úgy látszik, sok nehézséget okoz a kormánynak. Hír szerint a primás és Wlassics között csaknem kiegyenlíthetetlen ellentétek merültek fel, melyeknek a közoktatási miniszter tárczája könnyen áldozatul eshetik. Az ellentétek kiegyenlítésén Apponyi Albert és Széll Kálmán fáradoznak, de eddig eredménytelenül. A Házban azt beszélték, hogy most már a király intervenczióját fogják igénybe venni.

Az ülést Tullán Béla nyitotta meg üres padok előtt. Néhány lényegtelen bejelentés után mindjárt rátértek a földművelési költségvetésre, melyhez elsőnek a Kossuth-párti

Gróf Benyovszky Sándor szólott, a ki különösen az őrleési forgalom megszüntetésének hatásával és a buzaárak alakulásával foglalkozik.

Majd a kiskisgazdák helyzetével foglalkozik, melyet nyomorúságosnak mond. Szilyosítja a helyzetet az eladósodás és az uzor.

Benyovszky szakszerű beszédet mondott ugyan, de úgy látszik, a tárgy nem igen érdekelte a Házat, mert a képviselők legnagyobb része a folyosókon tanyázott, míg a teremben levők hangosan beszélgettek, úgy hogy Benyovszkynek angy is gyenge hangja teljesen elveszett a nagy zajban. Az öreg végre maga is megsokallta a dolgot és beszédét egyszerre csak így szakítja meg:

— Kérem, nagy a zaj.

Tullán elnök megkönyörül rajta és csenget egy-kettőt, mire a csend valamennyire helyreállott.

Benyovszky után

Lvidenrost László (kormánypárti) vette védelmébe a költségvetést.

Major Ferencz a mezőgazdasági ipar fejlődését szükségesnek tartja. Az agrár és merkantil érdekeket végre valabára össze kell egyeztetni. Ha Magyarország 67 után mindjárt reáállott volna az önálló vámterület rendszerére, ma nem lenne gazdasági válság, nem pangana az ipar és kereskedelem. (Helyeslés a balon és szélsőbalon.) Áttérve a költségvetés részletezésére, szerinte a földművelésügyi tárczára a kormány igen keveset juttat, pedig a fontos részre sokkal többet kellene el irányozni. Elismeréssel adózik a földművelésügyi miniszternek az ismeretterjesztő népies füzetek és a vándortanítók rendszeresítése miatt, mely gazdaságunk fejlődését elősegíti. A mezőgazda-

ság egyik nagy fontosságának tartja a tej és vaj szövetkezeteket, a tojás értékesítést. E súlyos helyzetben fontosok a melléktermékek, melyek nagyon sokat könnyítenek a kiskisgazdák helyzetén. A szőlőtermeiről szólva, nem tartja kielégítőnek azt. A borászat tekintetében is sok kifogása van. — Ajánlja a pinczeszövetkezetek minél tömegesebb létesítését, mely ellenőrzője lesz a borhamisításnak. Áttérve a telepítés kérdésére: Kívánja, hogy az bizonyos rendszer szerint történjék. Sürgeti a mezőgazdasági iparvállalatok felállítását, mely a kiskisgazdák keretében történjék.

A kiskisgazdákat a pénzüzetek csak kiszípolozzák. Kívánja, hogy a kormány mielőbb törvényjavaslatot nyújtson be a kiskisgazdák felsegélyezéséről.

Beszédét azzal fejezi be, hogy kéri a kiskisgazdák felsegélyezését, a mezőgazdasági ipartermékek fejlesztését, egyúttal pedig a következő határozati javaslatot fogja benyújtani:

Vidékenként kellene meghatározni egy bizonyos birtokminimumot, melyet semmiféle adósságban lefoglalni, vagy elárverezni ne lehessen.

(Hosszantartó éljenzés a néppárton és szélsőbalon, a szónokot számosan üvözik.)

Károlyi Sándor beszélt ezután igen hosszasan és kérte a szövetkezetek kitérjesztését. Azt javasolta, hogy a központból a vidékre vezetőket küldjenek ki.

Uray beszélt még a költségvetés ellen s az ülés délután négy órakor ért véget.

A kamarai titkárválasztás.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, márczius 14.

Titkárválasztó gyűlésre jöttek össze a debreczeni kereskedelmi és iparkamara tagjai tegnap délután a kamaraszékházának fényes dísztermében.

Azaz hogy rosszul kezdjük tudósításunkat! Titkár nem választás hozta össze őket! Mert hiszen a gyűlés megnyitása előtt már tudta mindenki, hogy a tanácsosok zöme új pályázat kiírására, vagy egyenes meghívás mellett fog nyilatkozni.

A kandidáló bizottság többsége ugyanis, tegnapelőtt abban állapodott

meg, hogy a harmincz pályázó lehet a maga szakmájában igen derék, igen kiváló ember, de nem rendelkezik azzal a nagy összettel, azzal a több mázása közgazdasági tudással, a mely az elnökség izlésének megfelel.

Az elnökség ugyanis úgy gondolkozott, — hogy a debreczeni iparkamara titkári állására vagy a nemzetgazdaságtan megalapítója Smith Ádám, vagy a megboldogult német közgazdász List Frigyes, vagy Földes Béla dr. egyetemi tanár, vagy pedig legrosszabb esetben György Aladár, a jeles nemzetgazdaságtani író fognak pályázni. Vagy ha ezek részint elhalalozás, részint pedig egyéb elfoglaltság miatt nem adják be pályázatukat, pályázni fog Hegedűs Sándor, nyugalmazott kereskedelemügyi miniszter, a ki megváltván tárczájától, rá ér tudását és gyakorlati képzettségét a mi kamaránk javára fordítani. És ne tessék azt binni, hogy mi most tréfálkozunk. Eszünk ágában sem jut ebben a komoly pillanatban ezt cselekedni. — Ezeket a következtetéseket Szabó Kálmán elnök szavaiból vontuk le, a ki a gyűlés folyamán legalább tizenötöszer hangsúlyozta, hogy a debreczeni iparkamara titkárának közgazdaságilag teljesen képzett, nagy múlttal, országos névvel bíró embernek kell lenni.

Az ilyen közgazdasági múlttal, országos névvel bíró emberek, a kik azonkívül már egy pár könyvet is irtak; vagy államtitkárok, vagy miniszteri tanácsosok, vagy egyetemi tanárok, vagy kereskedelmi konzulok, a kik ez idő szerint iparkamarai titkárságra nem aspirálnak. Ezek nem hajlandók sem négy, sem ötezer forintért otthagyni állásukat.

Igazán nem tudjuk elképzelni, hogy ki lehet az a nagy kapacitás, a kire az elnökség számít. — Talán Szávay Gyula? Hiszen eszeágában sincs ott hagyni Gyórt, a hova őt annyi kötelék fűzi. Vagy talán Éber Viktor, a ki kijelentette, hogy csak négyezer forintért jön el Debreczenbe? De hát Éber ur

király, felelék a szolák. Kicsinynek hagyta el, s im megnőtt, mint az akác.

Akkor kétségekbe hanyatlott a király, mert jambor volt a lelke, s a szabályokat mindig megtartotta.

Az idoben pedig Asszur főistene minden bűnök között a legnagyobbnak mondta, ha az apa szerelemmel szereti a lányát.

A király minden templomokban imákat mondatott, hogy gyógyuljon a bajából. De azért szüntelen a lánya szépségére gondolt. Szíve tele volt méreggel, s kéjt lihegő sóhajokkal járt-kelt a fekete éjjelekben; a világot is főnem arany- s tyssus-seivem ruhákba öltöztetve látta. Szemei befuródtak sovány orcájába, mint ahogy a csillagok a kuba merülnek; nyugtalanság s bubánat gyötörte. És imígyen elmékedett:

— A népek ünnepelek engem: olyan voltam, mint egy torony csupa gunyhók közt; tekintetem termékenyítette Asszur birodalmát, szavam a tavaszi esőhöz volt hasonlatos; hadi seregeim dűbörgő lépteiről minden nemzetek megroskadtak rémültökben. És lám nyomorultabb vagyok a szöcskénél,

mely a veréb csőrében vergődik, szomorubb vagyok a leopárdnál, melynek testében nyilakat lödöztek... és úgy el vagyokelve szárazsággal, mint mező, melynek forrásai kiszáradtak!

Mindazonáltal elviselhetlenné vált a király kínja: azt érezte, hogy ha leánya elevenen marad meg a földön, Asszur parancsait nem bírja majd meg nem szegni. Összehívta hát a papi személyeket és a hadi vezéreket, s mondá nekik:

— Lám, valami különös betűség szakadt ream, amit az istenek bűn gyanánt üldöznek. Szívemet határtalan kívánczóság tartja izgalomban; leányom szépsége elvette erőmet. Azonban sem illik, hogy a tiuratok olvat cselekedjen, ami mind-n országában tiltva vagyon. Ezért az én nyugodalmam csak akkor fog majd visszatérni, ha leányomat feláldozom: parancsolom tehát, hogy ő a pallo-os emberhez vezettessék, s feje gyülekezetünk színe előtt levágassék.

A király leánya hát eljőve a papi személyek és hadi vezérek közt. És szépsége csak mindinkább meg volt gyarapodva,

mint a felhők mögül kibukkanó napvilága. Ugy tündöklött, mint a kemencében izzón folyó ércnek fénye; mint az ércz, melyet a tűz mesterei csiszoltak tündöklővé. Orcája hajzatán ragyogott keresztül, amely fejét körülfolyta; szeleidebben lépkedett előre, mint a zsege bárányok a tó partján.

Asszur-nazir-pal eleje ment a leányának, és szívéhez szoritotta. Ugy érzte, mintha a sötét hajerdő s a sziklából fakadó forrás vizéhez hasonlatos tisztaságu két szem közelében meg kellene neki hallni. De azért tulajdon maga adta át az igazság pallosát forgató ember keze közé, és megparancsolta, hogy ez az embervirág leszakasszassék.

Mikor lába elé gurul a leányfej, a királyok királyának arcát könyek borították; és a hadi vezérek mondták a papi személyeknek.

— Bizony, a mi Urunk még sokkal nagyobb a könyörületességében és igazságosságában, mint karjának ereje által!

olyan közgazdasági kapacitás, a kire mint szilárd oszlopra, a tudás és ismeretek kuforrására tekinthetünk? Engedelmet kértünk, de olyan kapacitás mindig van tesszük fel *Kőrösi Kálmán dr.* vagy egy másik pályázó, *Grünwald József* is.

Eltévesztett dolognak kell tartanunk az iparkamara mai határozatát, a mely annyi derék, közgazdaságilag teljesen képzett ember felett mondott igaztalan ítéletet. És megjósolhatjuk előre, hogy a kamara tanácsosai és az elnökség vérmes reményeikben csalódnai fognak. Egyéb kommentárt most nem fűzünk a lefolyt gyűléshez, megvárjuk, míg az elnökség visszatér felfedező expedíciójáról, a melynek célja annak a rettenetes közgazdasági kapacitásnak a homályból való kiemelése.

A mozgalmas kamarai gyűlésről tudósítónk az alábbiakban számol be.

A gyűlés megnyitása.

Szabó Kálmán elnök délután négy órakor nyitotta meg a gyűlést és jelentette, hogy az első tárgy a régi kamarának *Boczkó Samuel* rendőrfőkapitány által való átadása lesz.

Bereczky Lajos rendőrfogalmazó olvasta fel a kereskedelemügyi miniszter leiratát, a mely tudatja, hogy a kamara tisztújítását tudomásul veszi, az elnökség megválasztását tudomásul veszi.

Majd felolvasta a régi kamara átadásáról szóló hivatalos jegyzőkönyvet, melyet a kamara tagjai egyhangulag tudomásul vettek Szabó Kálmán elnök néhány szóval megköszönte *Boczkó Samuel* rendőrfőkapitánynak közreműködését, a ki azután elhagyta az elnöki emelvényt.

Miniszteri leiratok.

A kamara tagjainak névsorát olvasta fel Szabó Kálmán rövid elnöki megnyitója után *Grünwald József* segédtitkár. Majd a kereskedelemügyi miniszter leiratát olvasta fel, amely a kamara költségvetésének jóváhagyását tudatja. Ugyancsak jóváhagyta a zárszámadásokat is.

Az elnök kritikája.

Mély csendben kezdette meg ezután Szabó Kálmán jelentését a kandidáló bizottság működésének eredményéről. Valami busz rezignáció lengett át a beszédén, a mely különbözőben nem lepte meg a tanácsosokat. Hiszen előre tudta mindenki, hogy az elnök ur privát izlésének megfelelő pályázó csak egy volt, időközben az is visszalépett.

Ennek a hatása érzett meg beszédén, amelynek lényege abban összpontosult, hogy noha van elég pályázó, de olyan, aki közgazdasági téren kellő eredménnyel működött, nincs. (!?)

Az elnök ur szerint egyetlen pályázó sem lenne képes például a ruthén akció folytatásának nehézségéhez vállalni, a kiegyezés és az önálló vámterület kérdését megoldani.

A kis kritika, amelynek tendenciózus voltát mindenki észrevette, vegyes hatást keltett a hallgatóság körében.

Halasszák el a pályázatot.

Az elnöki kritika végével Szántó Győző olvasta fel a kandidáló bizottság jelentését. Nagy körültekintéssel mondja ki a bizottság, hogy a pályázók majd egyszer, pár évtized múlva (!) talán méltók lesznek a kamara tanácsosainak bizalmára, de most

még nem. Éppen ezért a kandidáló bizottság azt javasolja, hogy a mostani 3000 forint fizetés helyett 4000 forintos fizetéssel írjanak ki újabb pályázatot s az ezer forint többlet feltétlen ingerelni fog egy pár közgazdasági kapacitást a pályázatra.

A kandidáló bizottság jelentésének felolvasása után Szabó Kálmán néhány szóval megköszönte a sajtó érdeklődését is a titkárválasztás ügyében, aztán kifejtette azt a módozatot, amely szerint a titkári fizetés emelése, a kamara megterhelhetése nélkül is megtörténhetik. Nem töltik be a most is üresen álló fogalmazói széket s ennek doctációját a titkár javadalmazásához csatolják.

Vita az indítvány felett

Tóth Kálmán, mint a jelölő bizottság egyik tagja, kijelenti, hogy noha a bizottság egyhangulag hozta határozatát, de a jelölő bizottság tagjai között nem egy tagnak az volt a véleménye, hogy a meghirdetett pályázat eredményei járt. Vannak a pályázók között többen, a kik a bizalmat teljes mértékben megérdemlik s a kamarai titkári székre beüthetnek. Ép ezért indítványozza, hogy a szavazást rendelje el az elnökség.

Bisotka Gábor szerint is eredményes a pályázat. Harmincz ember között van legalább egy olyan, a kit nyugodt lélekkel megválaszthatunk. A mult gyűlésen a titkár fizetésének leszállításáról volt szó. A legnagyobb következetlenség lenne most felemelt fizetéssel írni ki újabb pályázatot.

Szent-Királyi Tivadar. Noha a mult gyűlésen épen ő ajánlotta a titkár fizetésének leszállítását, a pályázat eredménye most arról győzte meg, hogy szükség van a felemelt fizetéssel való pályázat kiírására. Szabó Kálmán indítványát fogadja el.

K. Tóth Samuel elfogadta volna az elnökség indítványát, ha az azt közölte volna már előbb a tanácsosokkal. De most, a mikor már öt pályázó kijelöltetett, úgy hiszi, hogy az öt között van olyan ember, a ki megérdemli a titkári széket. Ne fussunk idegen csillagok után. Ha megválasztunk egy lelkes, képzett, ambíciózus fiatal embert, lehet abból olyan csillag, aki fényesen fog ragyogni.

Falk Lajos az elnökség indítványát fogadja el azzal a módosítással, hogy a 8000 korona fizetéssel ne pályázat útján, hanem meghívással töltsék be a titkári állást. Mert hiszen számtalan példa mutatja, hogy a pályázatok nálunk rendszerint meddők.

Hol a garancia?

Löfkovits Arthur az kérdezi az elnöktől, hogy ha a fizetés 4000 forintra emeltek fel, ki biztosítja a kamarát arról, hogy megfelelő embert kap majd titkárnak?

Szabó Kálmán: Erre nézve határozott felvilágosítást nem adhat. De annyi tény, hogy a pályázat megnyitja után több jeles közgazdasági kapacitás érdeklődött, kérdészködött a pályázati feltételek iránt, de egy sem pályázott azért, mert a javadalmazást csekélynek találta.

Változik a hangulat.

Az ezután következett felszólalások már mind az elnökség malmára hajtották a vizet.

Zichermann Mór teljes odaadással nyilatkozott az elnökség javaslatáról s teljesen azonosítja magát vele.

Kreutzer Balázs a szolnoki volt képviselőjelölt is tüzes beszédben vette védelmébe az elnökség javaslatát. Hitvány ezer forint miatt — úgy mond — amely hét vármegye között oszlik fel, nem érdemes akadályokat gördíteni az elé, hogy a kamara egy szakképzett, kiváló közgazdasági kapacitást kapjon titkárnak.

Szabó Kálmán elnök ezután arra kérte *Tóth Kálmán*t, hogy vonja vissza titkos szavazás iránt beadott kérelmét. *Tóth Kálmán* azonban nem volt kapacitálható.

Szabó Kálmán elnök ezután az ügyrend 11. §-ára hivatkozva kimondja, hogy a titkos szavazásnak helye nincs.

A szavazás.

Szavazásra került ezután az első kérdés:

„Mive a pályázók között olyan egyén nincs, aki a titkári állásra közgazdasági multtal bírna, elhatározza-e a kamara 4000 forint felemelt fizetéssel az új pályázat kiírását?”

Igennel szavaztak 35-en, nemmel 22-en. Tehát a többség a pályázat újbbi kiírása mellett döntött.

Egy kis vihar.

Mikor a kamara ezt a határozatot meghozta, a másik percben már az a kérdés merült fel, hogy az elnökségnek adassék át a pályázat feletti döntés, vagy a meghívás joga.

Rosenthal Ferencz ezt a jogot az elnökségre ruhazza a maga részéről, mert hiszen az iránta való bizalmat a szavazás beigazolta.

Erre a kijelentésre nagy zaj és láрма kerekedett.

— *Ne gyanúsítson senkit, — kiáltották Tóth Kálmán és Löfkovits Arthur. — Bizalmatlanságról itt szó sem volt.*

A tanácsosok most már az engedékenység dolgában egymást licitálták tul. Tömeges felszólalások után Szabó Kálmán kihirdette az újabb határozatot:

E szerint a kamara titkári állása meghívás, esetleg új pályázat útján fog betölteni.

A mozgalmas gyűlés fél hét után ért véget.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A végrehajtó ellen. A mult esztendőben történt, hogy *Hatvani Károly* adóvégrehajtó *Molnár Márton* becsülessel végrehajtani meit ebadó miatt *Heisler Károly* tanyájára. A gazda kissé rezonirozott, s a végrehajtó azzal akart gyors elintéztést nyerni, hogy kivette *Heisler* egyik lovát az istállóból — hátha így megijed a gazda. A gazda azonban nem ijedt meg, hanem daczára annak, hogy a végrehajtó hamarosan vissza vezette a lovat az istállóba, feljelentést tett ellene hivatalos hatalommal való visszaélés miatt. A debreczeni kir. törvényszék ma tárgyalta a feljelentést. A főtárgyalás elnöke *Szeőke István dr.* volt, a vádhatóságot *Udvarhelyi Dezső* királyi alügyész képviselte. A vádlott végrehajtó azzal védekezett, hogy a kül öségeken, ha nem nagyon komoly az eset, a törvény által előirt formasságokat nem tartják be egészen. A törvényszék a tanu kihallgatás után nem látta beigazolvva a hivatalos hatalommal való visszaélést, s *Hatvani Károly* az ellene emelt vád alól felmentette.

Elsikkasztott községi pénzek.

— Saját tudósítónktól. —

Nagy riadalom uralkodik Kis-Győr községi házában, eltűnt a község pénztárából 8000 korona a nélkül, hogy a nagy vas-pénztárszekrényen az erőszakos feltörésnek csak legkisebb nyoma lett volna.

A községi elöljáróság ugyanis — mint nekünk írják — mult hétfőn adta bérbe a járási földeket s a bérlet árából befolyt 4560 forint. Ezt a pénzt még aznap elhelyezték a községi pénztárszekrénybe. Másnap ebből a pénzből kivettek 560 forintot, a többi pénzt pedig benthagyták, hogy majd e héten még a takaréka küldik. A Wertheim-szekrény kulcsai a községi pénztárnoknál és a községi birónál voltak. Mind a kettő vagyonos ember. Tegnapelőtt 8000 koronát elakartak küldeni s mikor a pénztárszekrényt felnyitották, rémülve vették észre, hogy a pénz hiányzik. A pénztári készletet teljesen elvitték.

Az esetet távratilag jelentették a főszolgabirónak és az alispánnak, honnan a főszámvevő és főszolgabíró kimennek a községbe s egyuttal a csendőrséget is felhívták a nyomozásra. A pénztárszekrényen semmi a külérőszak nyoma nem látszik, ennél fogva az a feltevés, hogy valaki alkulesokkal nyitotta fel a szekrényt. A pénztárnok és bíró tegnap már felmentették az ellopott pénzt. A csendőrség pedig erélyesen nyomozza a rejtélyes betörőt.

SZÍNHÁZ.

Istennő. Forrai Miklós Istennő cz operettjéből naponként szorgalmasan próbál a társulat. A operett szépségei felől kedves hírek keringenek s így a közönség egy kitűnő színházi estére számíthat. Az operette főszerepeit F. Kallai Lujza, Komlósy Emma, Szigeti Lujza, Karacs L., Érczkövi és Sziklai játszik. A vasárnap esti előadásra szóló jegyek már holnaptól kezdve válthatók a színházi pénztárnál.

1848. A hadak útja. Verő Györgynek a szabadságharcot híven visszatűköző történelmi színművét szombaton újból fellevéniti a színtársulat. A látványosságban gazdag színmű előt a szabadság ünnepének évfordulója alkalmából, munkatársunknak, Szabonyi József Prohujit Fay Flóra fogja elszavalni. A történelmi színműben részt vesz a társulat csaknem teljes személyzete.

UJDONSÁGOK.

* **Kurucz estély.** A debreczeni ref. kollegium Magyar Irodalmi Társulata 1902. évi márczius 17-én a „Bika” szálloda disztermében Kurucz-estélyt rendez. Ühely az első két sorban: 3 korona, a többi sorokban: 2 korona. Pályajegy: 7 korona. — Állóhely: 1 korona. Jegyek előre válthatók: Békés Lajos, ifj. Gyürky Sándor és Szentkirályi Tivadar urak üzletében. Kezdeté nyolcz óraker. Az ünnepély műsora a következő: 1. Rákóczi-kesergő. Előadja: Rácz Károly zenekara. 2. Megnyitó beszéd. Mondja: Milotay István. 3. Mikes.

Irta: Lévy József. Szavalja: Dóczy Ilona k. a. 4. Kurucz-nóták. Hegedűn előadja: Szilágyi Imre. 5. Felolvasás. Tartja: Rákosi Viktor. 6. Költemények. Felolvassa: Szabolcska Mihály. 7. Virág-énekek. Előadja: Komlósy Emma k. a. 8. Ocskay Lászlóról való ének. Szavalja: Baja Mihály. 9. Kurucz dalok. Előadja: a főiskolai cantus.

* **Hazafias ünnepély.** A debreczeni ev. ref. főiskolában elhelyezett elemi iskola növendékei és tanítói márczius 14-én pénteken délután hazafias ünnepélyt rendeznek a következő műsorról: Nemzeti dal, éneklük a növendékek. Megnyitó beszéd, tartja Nánásy Lajos tanító. Nemzeti dal, szavalja Tóth József 4. o. Vándordal (Kunoss E.), éneklük a növendékek. Márczius 15. (Jakab Ö.), szavalja Kovássy Miklós 3. o. Alkaimi beszéd, tartja Szücs László tanító. Mikes (Lévy I.), szavalja Biró Géza 4. o. Rákóczy kesergője, éneklük a növendékek. Tárógató hang (Eendrődy S.), szavalja Pongor István 4. o. Régi időből (Gyulay Pál), szavalja Csuka Lajos 4. o. Előre (Tóth Kálmán), szavalja Szabó Gyula 4. o. Honfidal (Petőfi S.), szavalja Szücs Imre 4. o. Nemzeti dal, szavalja Alföldi József 3. o. Szózat, éneklük a növendékek. — Az ünnepély az elemi iskola III. termében lesz, kezdetét veszi délután 3 óraker s a növendékek szülei és közelebbi hozzátartozói tisztelettel meghívotnak.

* **Egy debreczeni ifju sikere.** Schwartz Józsefről, a városzerte jól ismert fiatal hegedűművészről ír fővárosi tudósítónk. A fiatal művész, orsz. zeneakadémiai hallgató a Lévyi kör hangversenyestélyén aratott e hó 10-én este fényes sikert. Hubay csárdajeleneteit játszotta és a klasszikus szépségű ária előadásában remekül érvényesült kitűnő technikája. Az estély előkelő közönsége elismerésével több magyar népdal előadására bírta még az ifju hegedűművészt.

* **A hajdu-szobozslói dalegylet** márczius 15-én a Bika vendéglő nagytermében hazafias ünnepélyt rendez, melynek sorrendje a következő: Elnöki megnyitó, tartja Lengyel Imre ur. „Talpra magyar” ifj. Sz. Nagy Károlytól, éneklük a dalegylet. Emlék beszéd, tartja dr. Baltazár Dezső ur. „Honfidal” Huber Károlytól, éneklük a dalegylet. „A magyar nóták” dr. Körössy Kálmántól, előadja Szücs Margit k. a. Magyar népdalok, Méder Mihálytól, éneklük a dalegylet. „A rodostói temető” Arany Jánostól, előadja Szabó Antal ur. „Hymnus” Erkel Ferencztől, éneklük a dalegylet.

* **A debreczeni izr. szent-egylet** márczius hó 16-án, vasárnap d. u. 3 óraker az egylet hivatalos helyiségében (József kir. herceg-utca 26. sz.) évi rendes közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Az 1902. évi számadások és mérleg megvizsgálására egy 3 tagból álló bizottság megválasztása. 2. Az elöljáróság évi jelentése és esetleges indítványok, a mennyiben a közgyűlés előtt három nappal bejelentetnek. 3. A számvizsgáló bizottság jelentése és ennek alapján az 1901. évi számadások tárgyában határozat hozatala. 4. Az 1902. évi — választmánvilág megálapított — költségvetés tárgyalása és évi díj megálapítása. Reggel fél 8 óraker az egyleti tagok a temetőt meglátogatják.

* **Halátlansággal fizetett meg** S. J. varróleány a vele sok szivességet tett Szücs Ferenczné Móríz-telepi lakosnak. Hosszu időn keresztül ingyen tanította varrati S. J. egy darabig szorgalmasan dolgozott s úgy tett, mintha meg volna elégedve helyzetével, titokban azonban mindig kivette a fizetését holmi apró tárgyakban. Utóbb már annyira ment, hogy elvitte Szücs Ferenczné husz korona értékű jeggyűrűjét. A leányt Szücsné végre is eltiltotta a bázától és panaszt emelt ellene a rendőrségnél.

* **Brutális férj.** Brutális tettet követett el Nagy István Pesti utca 55. szám alatt lakó napszámos, a ki vadházaságban él egy Monai Gizella nevű mosónővel. Nagy Ferencz iszákossága miatt állandó csete-paté volt közöttük, ilyenkor mindig a mosónő húzta a rövidet, különösen most a téli hónapok alatt, hogy Nagynak csak ritkán akadt munkája, pénzre azonban szüksége lévén, elvitte Monai Gizellától a mit a mosónő keresett, hogy csak szenvedélyének eleget tehessen. Tegnap délután részegen állított be lakására és ilyen állapotban nagy hangon pénzt követelt a mosónőtől, a mit az megtagadott. Erre Nagy földreterpte az asszonyt, majd csizmája sarkával rugdosta össze, veszedelmes sebeket ejtve rajta. Monai Gizella sérüléséről orvosi látletet vétetett fel és panaszt emelt a rendőrségnél.

* **A kuruczestélyre** szóló meghívókat tegnap bocsátotta közre az önkormányzat bizottság. Aki esetleg még nem kapott, de igényt tart rá, forduljon Milotay István elnökhöz a főiskolába. Nem emlékszünk rá, mikor foglalkoztatta hangverseny a debreczeni közönség figyelmét annyira, mint épen a kuruczestély. Vonzó műsora az egész városban tetszésre talált s már igen sokan megváltották jegyeiket. A jegyek, melyeknek ára 2 korona, az első két sorban pedig három — Szentkirályi Tivadar, Békés Lajos és ifj. Gyürky Sándor urak üzletében kaphatók. Egyik lapársunk tegnapi közleményére vonatkozólag a leghatározottabban hangsúlyozzuk, hogy a kuruczestély régi magyar táncok bemutatása, sem egyáltalában *tánc nem lesz.*

* **Leányok ünnepélye.** A debreczeni Svetits intézet növendékei 1902. márczius 15-én d. e. 11 óraker az intézet nagytermében alkalmi hazafias iskolai ünnepet rendeznek, melynek sorrendje a következő: 1. „Hymnus.” Erkel F.-tól. Éneklük: a tanítónőképző énekkara. 2. „1848. márczius 15.” Pályadíjnyertes dolgozat. Irta és felolvassa: Szombathy Margit IV. é. tk. növendék. 3. „Talpra magyar!” zenéjét 1848. márczius 15-én szerző: Kálozdi János; női karra átírta: Kursinszky Anna IV. é. tk. növ. Előadják: a IV. é. tk. növendékek. 4. „Márczius 15.” Sárosi Váradi Ferencztől. Szavalja: Glück Irma IV. polg. o. növendék, ki a f. évi márczius hó 8-án rendezett versenyszámban pályadíjat nyert. 5. Kun László: „Petőfi a Hortobágyon.” Költemény Várady Antaltól, hegedű-, zongora- és

czimbalomkisérettel. Szavalja: Biró Irén III. é. tk. növ., hegedűn kíséri: Korda Róza I. é. tk. növ., zongorán: Térey Vilma IV. é. tk. növendék, czimbalmon: Horváth Klári III. polg. o. növendék. 6. „Két ország ölekezése“. Petőfi S.-tól. Szavalja: Major Juliska III. é. tk. növ. 7. „Hunyady-induló“. Előadják: a IV. polg. oszt. növendékei. 8. „A magyarok Istene“. Várady A.-tól. Petőfi-legenda. Szavalja: Kovács Eta III. é. tk. növ. 9. „Rákóczi-induló“. Énekli a polgári iskolai énekkar.

* **A debreczeni állami főreáliskola ifjusági Petőfi-Önképzőköre** az 1848. évi márczius 15-ének emlékére 1902. évi márczius 15-én d. e. 10 órakor ünnepi gyűlést tart. Műsor: 1. Nyitány, előadja az ifjusági zenekar. 2. Megnyitó beszéd, mondja Kardos Albert vezetőtanár. 3. Márczius 15. emlékezete, ünnepi beszéd, tartja Grosz Zoltán VIII. o. tanuló. 4. Talpra magyar! szavalja Papp József V. o. tanuló. 5. Lavotta első szerelme. Előadja az ifjusági zenekar. 6. Mi történt márczius 15-én? Irta és felolvassa Hédzsedüs György 6. o. tanuló. 7. „Egy gondolat bánt engemet“, szavalja Czobor László VII. o. tanuló. 8. Az irodalom és az 1848. évi események, írta és felolvassa Szabó Mihály VIII. o. tanuló. 9. A mariselli cigányok, zenekisérettel szavalja Gottlieb Márton VIII. o. tanuló. 10. Himnus, előadja az ifjusági énekkar. 11. Induló, előadja az ifjusági énekkar.

* **Pénz a konyha alatt.** Nagyon megüthatta Krecsán Róza szobaleány a szolgálatot, mert egy csapással akart gazdagságra, vele együtt jólétre szert teüni. A Simonffy-utca 56. számú házául szolgált Weisz Mártonnál. Tegnap délelőtt takarítás közben észrevette a gazdája által az asztalon felejtett pénztárczát. A kíváncsiságtól hajtván nem állhatta meg, hogy tartalmát meg ne vizsgálja. A pénztárczában százhusz korona volt. Krecsán azt azonban nem tudta összeolvasni, csak a sok bankjegyet látta. A pénz elszédítette, hirtelen magához vette s takarítás után a konyhában a tűzhely alá rejtette. Az esetről értesült rendőrségtől Dobos József rendőrbiztost küldték ki a helyszínére, ki a pénztárczát a tűzhely alól tényleg elő is kerítette. A magáról megfélekedezett cseledeleányt, mivel gazdája nem kívánta megbüntetését a rendőrség szabadon bocsájtotta.

* **A debreczeni kereskedelmi tanintézet** 1848. márczius 15. emlékeztére folyó hó 15-én d. e. 10 és fél órakor ünnepélyt rendez. Tárgysorozat: 1. „Himnus“. Énekli az ifjusági énekkar. 2. Elnöki megnyitó. Tartja Rochlitz Miklós, ifj. elnök. 3. „Egyveleg Hunyady L. operából“. Előadja az ifj. zenekar. 4. „Nemzeti dal“, Petőfi Sándortól. Szavalja Kovács Lajos III. évf. tan. 5. Tinódi XVI. századbéli magyar lantos „Eger vár viadala“ cz. eredeti szerzeményét éneklik a női tanfolyam növendékei, zongorán kíséri Donogán Klárka k. a. 6. „Márczius 15. emlékezete“. Irta Katz Adolf, III. évf. tan. Felolvassa Glück Endre III. évf. tan. 7. „Boka kesergője“. Előadja hegedűn Engel László, II. évf. tan., zongorán Kisséri Bayer János, II. évf. tan. 8. „Honvéd

sírok“, Benedek Jánostól. Szavalja Bende Pál, III. évf. tan. 9. „Régi nóták“, népdal egyveleg. Előadja az ifj. zenekar. 10. „Márczius 15.“ Farkas Sándortól. Szavalja Kertész Kálmán, II. évf. tan. 11. „Rákóczy induló“. Énekli az ifj. énekkar, zongorán kíséri Jamnik Etus k. a.

* **Iparosaink mozgalma Latfiovits Mihály ellen.** A debreczeni iparosok a legnagyobb mértékben el vannak keseredve *Latfiovits Mihály* állami főmérnök ellen, a ki, a mint az iparosok mondják, a megyei és állami építkezéseknél mostoha elbánásban részesíti őket, s minden alkalommal egy nagyváradit építést, valami *Ince Lajost* protezsál. Ez kapta meg a debreczeni iparosok teljes mellőzésével a pallagi gazdasági tanintézet építését, s a főmérnök ezt az építőmestert favorizálja a megyei építkezéseknél is. A megyeházában most folyó átalakítási munkálatait is csak a legnagyobb erőfeszítés mellett kapta meg egy helybeli építő czég. A debreczeni iparosok, egy tekintélyes asztalos mester indítványára elhatározták, hogy *Latfiovits Mihály* főmérnök ellen testületileg indítanak mozgalmat. Sérelmeiket egy monstre deputáció uján elpanaszolják *Puky Gyula* főispánnak. És ha panaszuknak nem lenne eredménye, a kereskedelemügyi miniszterhez mennek fel, s a minisztertől fognak kérni orvoslást. Mert fáj a debreczeni iparosoknak az, hogy a mostani nehéz gazdasági viszonyok közt a helyi munkát is kiveszik a kezükből, így egzisztenciális szükségleteik fedezését minden módon megátolják. Kiváncsian várjuk a mozgalom eredményét, a mely mint mi is meggyőződünk, kezd nagyarányokat ölteni.

* **A városi szegényházzal.** A városi szegényháznak 1901. évi forgalmáról a városi tanácshoz tegnap terjesztette be *Oláh Károly* tanácsnok a *Kiss Lajos* szegényházi gondnok által megírt részletes gondnoki jelentést, melyből érdekesnek tartjuk az alábbi adatokat olvasóinkkal is megismertetni. A szegények létszáma a múlt év folyamában a szegényházban 130 egyén volt, 82 férfi és 48 nő. Ebből debreczeni illetőségű volt — férfi 81, nő 46, összesen 127 egyén. Idegen illetőségű volt s illetékes hatósága által hazaszállított 3. Halálozás 19 történt, ezek között 12 férfi, 7 pedig nő volt. — A szegények élelmezésére az 1901. évben a házipénztár által az alamizsnaváltás-alapból 16,912 korona 37 fillér fizettetett ki. — Érdekesnek tartjuk e mellett a bevételre vonatkozó adatokat is feljegyezni: ugyanis a szegények által művelt konyhakert termékeiből, továbbá tollfosztás- és kosárkötésből a múlt év folyamában 1715 korona 25 fillér tiszta jövedelem folyt be. Alamizsnaváltás czimén 3 és fél százalékos pótdadó összege 32,115 korona 57 fillér volt. Ezekon kívül egyes helybeli és idegen illetőségű szegényházi tagok ellátási, illetve ápolási költségeinek megtérített összegeivel s az 1900. évről átjött pénztári maradványával együtt az évi összes bevétel 41,096

kor. 94 fillért tüntet fel, mely összeggel szemben élelmezésre, gondnok, felügyelők s orvos fizetésére, továbbá gyógyszerekre, ruházatra, épületek fenntartására s egyéb aprólékos költségekre 28,822 kor. 82 fillér kiadás áll. — Az anyagi rész után sietünk megemlíteni, hogy a szegényház tagjai a lelki szükségletekben sem szenvednek hiányt, mert házi imatermükben nt. Hajdu Zsigmond ev. ref. püspöki titkár ur által es egy tanítókézdei növendék, mint énekvezér közreműködésével minden ünneppon rendszeren és minden második vasárnap istentisztelet tartatik a szegényeknek, mely alkalmakkor a szegényház tagjain kívül a közel lakók is tömegesebben kezdenek megjelenni. A róm. kath. hívek részére pedig dr. Wolafka Nándor vál. püspök adja meg a lelki ellátást. Végül megemlítjük, hogy nemcsak a nemes város gondoskodik az ő szegényeinek lelki és testi jóvoltáról, — hanem a nemesszivü emberbarátok is meg szoktak néha emlékezni azokról, kiknek sorsa, ha szánalomra nem is, de minden esetre könyörületre méltó. Ezen jószivü adakozók közül az országos tanítói árva- és növendékek említjük meg, kik a szegényházi imaterem urasztalára egy bordó plüsből készült terítőt ajándékoztak eme felirattal ellátva: „A tanítók árvái a szegényeknek.“

* **Kossuth halálának évfordulója.** Márczius 20-án lesz nyolcz esztendeje, hogy a turini remete örökre behunyta szemét. Minden évben kegyeletesen megüli ezt a szomorú napot az egész magyar nemzet. Természetesen Debreczen is, melynek lelkes ifjusága szokott gyászünnepet rendezni. Az idén kivételesen nem lesz nagyobb szabású gyászünnepe, mivel a főiskolai Magyar Irodalmi Társulat választmánya *Balkányi Kálmán* joghallgató indítványára elhatározta, hogy ebben az esztendőben *Kossuth Lajos* születésének ünnepli meg 100 éves évfordulóját — szeptember 19-én. Erre való tekintettel most márcziusban csak szűkebb körben foglalkozik a Társulat *Kossuth* emlékével s a halála napján tartandó heti ülésén *Kossuth Lajost* magasztaló emlékbeszéd és szavalatok fognak elhangzani. Alkalmi felolvasás tartásával *Forberger Béla* főjegyzőt bízták meg.

* **Dal- és zene-estély.** A „Debreczeni Dalegyet“ 1902. évi márczius hó 19-én szerdán *Mácsay Sándor* egyesületi karnagy vezetése és *Rácz Károly* teljes zenekara közreműködése mellett az „Arany-Bika“ szálloda disztermében zártkörű dal- és zeneestélyt rendez a következő műsossal: 1. „Országos bordal“, Thern. 2. „Megcsendült a kis kápolna“, Kernel. 3. Vándor dal“, Lünze. 4. „Kurucz-nóták“, Székács. 5. „Kossuth-induló“, Mértly. Belépti-díj személyenként 2 kor. Család-jegy 3 személyre 4 kor. Egyleti-, alapító- és pártoló-tagok szabadjegyeiknek felmutatása mellett a pénztárnál belépő jegye nyerne. — Főlkértek mindazok, kik a dalestélyen részt óhajtanak venni, de esetleg tévedésből meghívót nem kaptak, sziveskedjenek avégett *Vovrik Mihály* (Simonffy-u. Uj béház, szesz-pótdadó hivatal) egyesületi h. titkárhoz fordulni.

* **A szemüveg tisztítása.** A szemüveget sokan viselik állandóan és sok bajuk van a teljes tisztításával. A zsabkendő, a szarvasbőr, vagy a selyemkendő nem tisztítják az üveget oly jól, mint selyempapiros, de éppen a selyempapiros kézneltartása okoz legtöbb nehézséget, célszerű tehát egy csomag cigaretta papirost magunknál tartani (legjobb erre az „Abadine” nevű gyártmány, mert csinos, vékony kis csomagokban kapható) melynek egyetlen lapjával a szemüveg jól és tökéletesen megtisztítható. Tessék megpróbálni.

* **Értesítés.** A cs. és kir. 39. hadkiegészítő parancsnokság megkeresése folytán felhívtnak azon szülők, gyámok, illetve hadkötelesek, kik a Védőtörvény 25-től 34-ik szakaszaiban meghatározott (önkéntesi, lelkesek, tanítók, öröklött mezőgazdaság tulajdonosai, családfenntartók, tartósan szabadságoltatás iránti kedvezményekre igényt tartóknak, hogy ez iránti kérvényeiket már a fősorozás alkalmával, tehát folyó évi márczius hó 20-tól 26-ig, azon napokon, melyekre az illető hadkötelesek sorozásra megidézettek, bemutatassák, mert ha ezt *elmulasztják*, a 25-től 32 szakaszokban előirt kedvezményben többé nem részesíthetők, a 33 és 34 § ok értelmében sorozás után kedvezményben kivételesen az illetők csak akkor részesíthetők, ha a késedelem elfogadhatóan beigazoltatik s ha azon joeczim, melyre a kedvezmény alapítottatik, *csak a fősorozás után keletkezett.*

* **Kivarott mellények.** A divat hőbortjai közül olykor fölülíti a fejét egy-egy ügyes, kedves ötlet is, melyet sietve át kellene venni, ha már olyan sok mindent átveszünk, ami nem is szép, nem is praktikus, nem is ötletes. A legújabb francia divat, a kivarott mellények divata. Gyöngéd női kezek szép himet varrnak a férfiak mellényére s amint hajdan a páncéling elé cimert himzett a harcra induló lovag hitvese, úgy himezik most ki a francia asszonyok a férfiak mellényét. Ez szép és izléses di. at s átvehetnék a magyar asszonyok is.

* **Ujabb adományok a Csokonai-kör székely-estéjére javára.** A Csokonai-kör székely-estéjére mélyebb nyomokat hagyhatott a debreczeni művelt közönség lelkében, legalább arra mutat az a körülmény, hogy a székely-este jövedelmét még folyton szaporítják utólagos felülfizetések és adományok. Így küldött Csiky Lajos ev. ref. theologiai tanár 10 koronát, továbbá 30 koronát juttatott a titkár kezéhez azon bizottság több tagja, mely a magyar-országi irodalmi-társaságnak debreczeni első felolvasását s az arra következő társas vacsorát rendezte.

* **Köszönetnyilvánítás.** Alsó-Józsa n. hó 11-én temették el Mező Imre községi főbíró nagy részvét mellett. A temetési szertartást Buri János ev. ref. lelkes végezte, ki remek bucsbeszédben méltatta az elhunyt férfi érdemeit. A temetésen megjelent Alsó- és Felső-Józsa teljes előjárósága, kiknek megjelenésükért ez uton mond köszönetet az elhunyt özvegye, Mező Imréné és családja.

* **Különféle halakból** szegedi halászlét csinálnak ma a Márkus-féle sörcsarnokban. Este halestély, Harcsa, Tock, Vadsertés, Fenyőmadár, Borsos hus, sok inyencz étkek. Korona- és Pilseni sör a nap minden órájában, sőt jó sört inni reggel, délután, még színház után is, csakis Márkusnál lehet.

TÁVIRATOK.

Fejérváry a királynál.

Budapest, márczius 13. Fejérváry Géza bárót ma délben magánkihallgatáson fogadta a király. A kihallgatás nem tartott sokáig. **Ebben teljesen eldőlt a honvédelmi miniszter lemondása.** Fejérváry Géza brigadéros ur a szives marasztalás felől mehet. A korona határozottan rosszalja Fejérváry eljárását, mert ez minden szépités daczára mintegy kritikát tartalmaz a király által történt utóbbi kinevezés felett.

Sztrájk New-Yorkban.

New-York, márczius 12. Bostonban szombaton kisebb sztrájk ütött ki az áruhordó munkások között. Más üzletágak munkásai is csatlakoztak a sztrájkolókhöz s ezzel a sztrájk komoly jelleget öltött. Ez idő szerint mintegy huszezer munkás sztrájkol.

Vilmos császár köszönete.

Berlin, márczius 13. Henrik herceg amerikai utazásának epilógja gyanánt Vilmos császár táviratilag köszönte meg az Egyesült Államok elnökének azt a szives fogadtatást, melyben testvérét részesítették.

— Kinyujtott kezemet — így szól a távirat — Önök erős, férfias kézszorítással ragadták meg. Áldja meg az Isten baráti viszonyunkat. Legszivesebb üdvözlömetem, jókívánságomat küldöm Rossawelt Alicze kisasszonynak.

Roosevelt elnök ugyancsak táviratilag megköszönte a császár figyel mességét.

Az osztrák-magyar hajóraj.

Barcelona, márczius 12. A községtanács tegnap megszavazta az osztrák-magyar hajóraj fogadására előirányzott költségeket. A községtanács egyebek közt a városházán rendezendő estélyt tervezi.

Visszautasított petitió.

Budapest, márczius 13. A Szemere Miklós tanádi mandátumát tudvalevőleg petitióval támadták meg a kisebbségben maradt Kávássy-párt vezéremberei. A petitiót má a Curia tanácsa visszautasította.

Szerencsétlenség a malomban.

— Saját tudósítónktól. —

Megrendítő szerencsétlenség történt héttől délután Martonoson. Mint nekünk írják Börcsök Ádám martonosi lakos egy zsák kukoriczát vitt hétfőn Palotai Mihály szárazmalomába őrlés végett. Amint az őrlésre került a sor, Börcsök befogta lovait a malom nagy hajtó kereke elébe s megidült az őrlés. Ezután alig néhány perczre a hajtó korongnak egy foga kitörtött, mire Börcsök a lovakat megállította.

Amikor Palotai a munkájával készen lett, az új fog betevéséhez Börcsököt hívta segítségül. Mialatt Börcsök és a molnár a korongon dolgoztak, Börcsök kis fia, akit apja a lovaknál hagyott, játékközben az ostorral megcsapkodta a lovakat, mire azok hirtelen megindultak.

A váratlanul mozgásba jött nagy hajtó kerék a korongnál foglalkozó Börcsököt és Palotait elkapta és mind a kettőt besodorta a korong közé és darabokra szakgatta őket. A kis fiu, aki a lovak elindulásától megijedt, nem vette észre a szerencsétlenséget s a lovak egy jó negyed óra mulva maguktól megállottak.

A gyermek a korong mellett találta meg a két véres hullát. A kis fiu sikoltva futott ki az utcára, honnan emberek jöttek be, akik a darabokra tépett két holttestet összeszedték. A kis fiu vallomásából megállapította a vizsgálat, hogy a szerencsétlenséget Börcsök gondatlansága idézte elő, aki a gyermeket felügyelet nélkül hagyta a lovaknál.

Az eset nagy részvétet keltett a faluban.

INGATLANOK FORGALMA.

Molnár Lukácsné veszi a debreczeni 1768 sztkjvben foglalt ujosztású földet özv. Lenke Mihálynétól 1656 kor. kor. 68 fillérért.

Hegedüs Ferencz és neje veszik az Elepi 167 sz. tkjvben foglalt 75 hold 1500 ööl tanyaföldet Pongor Erzsébettől 12000 kor.

Barozs Bálint és Hadházi Erzsébet veszik a debreczeni 707 sz. tkjvben 533 sorsz. házat Harangi János és Sándortól 5200 kor.

CSARNOK.

Az őrangyal.

— Regény. —

Irta: **Than Gyula.**

(Folyt.)

A Bogátiné boldogsága nőttön-nőtt. Különösen mikor megérte azt is, hogy üdvözlő küldöttség tisztelgett nála. Mert az is bekövetkezett.

A kápolnai bíró ugyanis, aki a zandulás alkalmával kinn járt valahol a határban lévő földjén, mikor hazajött, meglepetéssel értesült arról, hogy milyen veszedelem fenyegette az új birtokost. Ezt a hibát jóvá kellett tenni. Ő maga hívta össze a kápolnai előjáróságot és testületileg tisztelgettek Bogáti Péternél. Természetesen szörnyen kérték a bocsánatot, hogy a keletlenység megtörténhetett, de viszont biztosították Bogáti Péterné arról, hogy most már egészen nyugodt lehet, mert nemhogy egy hajszála meggörcsölne, de ellenkezőleg, ragaszkodni kezd hozzá a község apraja, nagyja.

Ezért volt boldog Bogáti Péterné és hőkezűséggel kezdte gyakorolni a jótekonyságot.

IV.

De hát mi történt a nagyasszonynyal és az 6 szép évvel? Mikor bánatosan.

szívig sértve elhagyták ősök hajlékát, hová és merre mentek?

Lánczy Kálmán ügyvéd jól gondolkodott, mikor Bogáti Péternének azt mondta, hogy a felvégen, a nagyszony szüleinek egykori kis hajlékában húzták meg magukat. Csakugyan úgy volt. Oda mentek. A felvégen egy magas dombon volt ez a kis zsindeyes ház. Körös-körül hársfák lombja hajlott feléje s árnyékolta be a kis hajlékot. A domb tövében a Tarna patak apró hullámai hömpölyögtek tova.

Kedves, egyszerű és poétikus hely volt ez.

— Folyt. köv. —

A tenger fia.

— Regény. —

Írta: **Rudyard Kipling.**

Angol eredetiből fordította:

Szebenyi József.

— Bocsánatot kérek, szól, de én nem kértam tanácsot. Ha az az igen tisztelt földmivelésügyi személyiség be fogja a száját, úgy talán az a tengeri moly lenne kegyes bennünket fölvilágosítani.

— No látod, egész panorámát csináltál belőlem, szólt mérgesen Disko. Nem igen állhatta az ilyes fajta beszédet és minden további nélkül kereste ki a hosszúságot és szélességet, hogy a marha hajót utba igazítsa.

Ennek fejében egy csapat újságot dobott a hajóra a hivatalnok-féle, de mielőtt tovább indult, azt a véleményt koczkaztatta, hogy a We're Here-en minden ember az örültek házából szokott meg.

— Minden gyalázatos bolond között, te Salters ez a marha csapat a legveszedelmesebb, mondta Disko, amint a We're Here odább uszott. Épen magyarázni akartam neki a veszedelmet, mikor elveszett gyermek módra bódorog valaki a vizeken: mikor te belevágsz a földmiveléssel. Hát nem tudod a dolgokat külön-külön tartani?

Harvey, Dan és a többiek hátul álltak és örömmel kacsiogattak egymásra; de Disko és Salters egész estig pörlekedtek. Salters azt vitatta, hogy a marha-hajó egy tényleges roncs a vizeken, míg Disko azt erősítette, hogy ha még ez is volna az eset, halász-becsület és büszkeség, megköveteli, hogy „külön-külön tartsák a dolgokat.” Long Jack egy ideig hallgatott, de aztán eszébe jutott a közmondás, mely szerint egy mérges hajós, szerencsétlenné teszi a legénységet, és beszélni kezdett vacsora közben.

— Mi a manó haszon van abban, hogy ki mit mond?

— Már százszor elmondták és még százszor elmondják, hogy „olajos kenyér megtörve.”

— Sóval keverve persze, mondta Salters, figyelmesen olvasva az egy hetes újságból a mezőgazdasági híreket.

— Nagyon bántja az ilyesmi az embert, folytatja Disko.

— Én nem úgy fogom föl, — szólt tovább Long Jack, a béke-bíró. Nézz ide Disko. Nem találkozhatsz-e bármely hajó egy ilyen kóborlóval és nem történhetik-e meg némelyikkel, hogy azon kívül, hogy utba igazítja, holmi czudar beszédet kap tőle köszönetkép? El kell felejteni! Igen furcsa egy beszélgetés volt, olyant, amilyet még sohasem hallottam. Dupla-vitorlával — épen nekünk futni! Szép dolog. Dan megrugta Harveyt az asztal alatt, az meg a csészébe nevetett.

(Folyt. köv.)

SZINLAP.

Ma pénteken, „A” bérletben:

Katalin.

Nagy operette 3 felvonásban.

S Z E M É L Y E K :

- II. Katalin, Oroszország ezárnője — — — — — F. Kállay.
Gróf Gurackij Leó, államtitkár a czernő fiatalkori barátja Szóke S.
Chevalier Tólomaque Fronsac De Lansac, a testőrség k. Nagy Gy.

Holnap szombaton, március hó 15-én „B” bérletben, Nemzeti ujj. ébredésünk 54-ik évfordulóján diszcoladásul:

1848. (HADAK UTJA.)

Honi gyártmány.

Saját műhelyemben készült legújabb divatu izléses kivitelű

— cilinderek —

3 frtól feljebb. Nálam vásárolt cilinderek vasalását mindenkor díjmentesen eszközölöm.

Kemény és puha kalapok

tisztítását és átalakítását jutányosan teljesítem

Zachar S. kalapos mester.

Debreczen, piacz-utca 42. (Biedermann háza.)

1000 db. ————— 1000 db.
4 kor. ————— 4 kor.

Sima szőlővessző-eladás!

Nagyobb mennyiségű, egészséges, fajtiszta, sima szőlővesszők, ugymint: **Ezerjő, Olasz-rizling, Kadarka, Kövidinka, Mézes-fehér, Mustos-fehér, Veltelini, Tramini, fehér, piros Chasselas** 1000 drb.-ként 4 kor.-ért kapható

a Debreczeni Szőlő és Bortermelő Szövetkezet szőlőtelepén. **DEBRECZEN.**

Vidéki megrendeléseknél, csomagolás, vasutra szállítás 1 korona.

Elsőrendű sima szőlővesszők kaphatók KARDOS LASZLÓ telepéről

értesítés az üzletben.

Fehér erdélyi (bakar)	1000 darab	4 kor
Olasz rizling	" "	4 "
Fehérechasselas csemege	" "	6 "
Piros	" "	6 "
Fehér " fontenebleau"	" "	8 "

Van szerencsém a t. közönség tudomására hozni, miszerint Bécsben a fogászati terén a legújabb módszereket elsajátítottam és egy szakképzett fogtechnikust alkalmaztam.

Fogászati

— műtermekben

készíték

Porzellán (yenkins) arany, amalgam és cement töméseket (Plombeok)

fogtechnikai laboratóriumomban

korona és hidmunkákat, (u. n. szájpadránélküli fogakat) csapfogakat, műfogak- és fogsorokat

Debreczen, 1902.

Med. univ. Dr. Szász Adolf

fogorvos, Széchenyi-utca 1. sz.

A Beocsini Cementgyárak

egyedüli raktára és képviselője:

Stegmüller Árpádnál,

Debreczen, Kölcsei-utca 3.

„Legnagyobb raktár”

Az építési évad megkezdődött, ajánlom friss portland és román cementemet (idei gyártmány). Most érkezett friss gipszet, elszigetelő lemezt. Kőbányai sarga és piros díszteglát, a legolcsóbb árak mellett, elsőrendű minőségben

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek. Telefon 255.

Huzás

április 1-én.

Főnyeremény

180,000 korona.

Tiszta szegedi sorsjegy részle-fizetésre. Kapható a

Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi banknál.

Havi részlet. **10 K. 30 fill.** Havi részlet.

A nyeremény már az első részlet lefizetése után a vevőé.

Főnyeremény 180,000 kor.

Huzás

április 1-én.

Apró hirdetések.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szó 5 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 4 kr., 8 fillér.

Levélben tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta-bélyeg bekeüldetik.

Apró hirdetések elére fizetendők.

Tölgyfa szőlőkarók

kaphatók 4, 5, 6, 7 suk hosszú Hegedüs Emil tűzifaraktárában. Arany-János-u. 16.

Egy jó karban lévő szőlő nyaralónak kitűnő hely új épülettel eladó. — Sesta-kert, nagyerdő járás 29. szám. Czim a kiadóhivatalban.

Magyar-ádi-bor 1898. termés, kitűnő minőség, literenként 40 kr. BAN KÁLMÁNNÁL Egyháztéren.

A „Froner“-szállodában egy kis üzemhelyiség május 1-től kiadó. Értekezhetni ugyanott.

Uradaimi Tea-vaj az ünepre minden nap friss érkezés kilója 1.20 frt kapható. Czeglédy és Polgárnál.

Eladó egy alig használt női kerékpár és ülő gyermekkosci. Kossuth utca 69 szám.

Világhírű „Martell“ cognac Debreczen és vidéke részére egyedi főraktár Váray József kereskedésében Városi-bérpalota.

Luczerna, repamagvak és bükköny legolcsóbb és legjobb minőségben Deutsch Albert és fia magkereskedésében kaphatók Hatvan-u.

Szintartó legjobb kötött harisnyák feltűnő olesó árban beszerezhető MÁRTON GYULA üzletében Debreczen, Bika-szálloda mellett. Harisnyája fejeleket elvállal.

10 év óta fennálló havi és heti részletfizetésben a tavaszi áruk nagy választékban megérkeztek és áremelés nélkül árusítatnak KOHN HERMANN Hatvan u. 17.

Eladó ház Csók-u. 5. sz. a. Egy adómentes ház, áll 5 szoba, előszoba és mellékhelyiségekből, külön épületbe egy szoba és istállóból, házutáni földjével szabadkézbe eladó. Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal.

Kellő alsóbb iskolákat végzett jó házból való fiu gép és kerékpár javító műhelyünkben tanoncznak azonnal felvétetik. Schweitzer Testvérek varrógép és kerékpár ruház.

Remekszép friss Ananász, Banán Cocusdió, szőlő, körte vérpáros narancs kapható Czeglédy és Polgárnál.

Kaiser Salamon Hatvan-utca 2. sz. a. heti és havi részletfizetésben a tavaszi áruk megérkeztek, áremelés nélkül árusítatnak.

A Biedermann-házban Piacz-u. 42. sz. egy udvari ülőhelyiség f. évi április 1 től és egy emeleti két szobás lakás f. évi május 1-től kiadó. Felvilágosítást ad Dr. Tervej Tamás ügyvéd József kir. herceg-utca 5.

Eladó egy ház Sziv utca 19 szám Értekezhetni Petőfi tér 4 sz.

5 kat. hold és 100 31 öndödi föld eladó. Értekezhetni Szent-Anna-u. 7. a közjegyzői irodában.

Magyar és német levelezés s könyvvelésre ajánkozik iparosok s kereskedőkhez délutáni időkre, egy volt kereskedő. Czim a kiadóhivatalban.

Miklós-utca 34 szám két udvari szoba kiadó.

Egy intelligens üzletember ügyvédi esetleg más irodában ajánkozik kezdetleges fizetéssel. Czim a kiadóhivatalban.

Jó karban lévő szobabutor azonnal olesón eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Négy szobából álló utcái lakás kiadó májusra Csokonai-utca 13.

Kitűnő vetni való tiszta bükköny és zab jutányos ár mellett kapható Ujlaky Józsefnél Hajó-utca 4.

Auer világításhoz való üveg tulipánt darabja 70 fillérért kapható a Hungaria-épület házmasterénél.

A gazda- és kertészkedő-közönség szives figyelmébe ajánlom új üzlethelyiségben Kossuth-utca 7. ujonnan felszerelt és tetemesen meg bővített

magkereskedésemet

nagy raktár mindennemű gazdasági magvakban, mint arankamentes franczia, olasz és magyar luczerna, quedinburgi repamagvak, takarmányfű magvak, pázsitmagvak, konyhakerti és virágmagvak, teljesen friss 1901. évi termés. 1902. évi vetésre szánva.

KONTSEK GÉZA

magkereskedésében DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCZA 7. SZ.

2 forintért ölenként kaphatók 160 öles

házhelyek

a Csapó-utca végén, részletfizetésre. Felvilágosítás nyerhető: Fejér Ferencz ügyvéd irodájában a város bérházában.

MIHALOVITS J. gyógyszerésze

a „Kigyó“-hoz Debreczenben.

Ajánlja:

HARMAT-ARCZPORÁT (pouder)

mely készítmény fide szint kölcsönöz az arcnak s nem rongja az arcbőrt. Kitűnő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen arcvagy rizsporral. Jól tapad s igen jól fed.

A Harmat-Crème s Harmat szappannal együtt használva az arcbőrt fűdév, széppé teszi s megóvja a megránczosodástól.

(Kapható 3 színben fehér, rózsás s crème színben) minta doboz Harmat-pouder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor.

Ajánlja továbbá következő araporait: BERLINI FETTPOUDER (3 fősle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 kor. s 1 kor. 80 fill.

VELUTIN POUDER (3 fősle színben) kis doboz 60 fill. nagy doboz 4 korona.

Debreczen, 1902. Nyomatott a város könyvnyomdájában.

Művészeti kivitelű platin képek, aquarellek vagy olajfestmények

és általában a fényképészethez tartozó legkényesebb munkák (eltérőleg a vidéki fényképészek szokasaitól) itthon műtermekben készülnek.

Tekintettel erre, saját érdekében jól teszi, ha a megrendeléseket gyűjtő fővárosi és külföldi utazóknak nem ül fel és itt helyben is csak oly fényképészhez fordul, aki feladatának igazán meg is tud felelni.

NEMETI JÓZSEF fényképész, Piacz-u. 42. (Bidermann-téle ház)

Legjobb

szőlőkarók

10 koronától kezdve ezenként kaphatók:

Balog Dávid telepén Debreczen, Miklós-utca végén.

Csorepronyi virágok fajtán és levágott virágok

Szives felhívás a kert- és virágkedvelő közönséghez!

Miután külsőben állunk a tavasznak, ahol minden kertgazda- és háziasszony vevemény- és virágmagvakról gondoskodik hogy jól és szépet kapjon, van szerencsém becses figyelmüket

mag- és virág-

kereskedésemre és főmunkertészeti telepemre felhívni, ahol minden magfaj kipróbálva lesz, mielőtt elárúsításra bocsájtatik, tehát szakértelem és több mint harmincz évi praxis biztosít minden sikert. Van sok szép két éves nemesített rózsafa, ószi barackfa, körte- és almafák, gömb akác és sokféle dísz cserfa. olesó árban szolgáltatok; fő az, hogy mindenki meggyőződjön jó minőségéről, mely nálam biztosítottatik (szolid ár mellett.)

Kiváló tisztelettel: PACZELT JÁNOS, mű- és kereskedelmi kertész Debreczen, Kossuth-u. (Városház-épület)

VIRÁGKEDVEK ÉS KÖSSZÖRÜK KERTÉSZÉSEI